

1561 [=1414] Beneventi in domo Neronis de Donato GVALT. in aedibus Iacobi Gioja PACCA.

FL · CLAVDIO
IVLIANO · NOB
AC · BEATISSIMO
CAESARI
5 CVRANTE · TOCIO
MAXIMO · V · C · CVR · REIP
BENEVENT

Gualterus n. 154 (inde Garrucci diss. 1, 179); Pacca p. 17 (inde de Vita p. 139 et 200 et cl. IV n. 6; ex eo Donat. 333, 5). A prioribus Garrucci Ben. p. 82.

Quae non habet Gualterus, distinxi inclinatis. — 7 BENEVENTI Pacca.

1562 [=1415] in ingenti marmore. Beneventi sub ponte Leproso. Insertum parieti a. 1849 frustra quaesiverunt GARRVCCI et HIRSCHFELD.

VALENTIS · ET · GRATIANI · AVGVSTOR

Descripti a. 1844. Redianus f. 121 n. 59; Gualterus n. 24; Verusius R. f. 20, B. f. 12; Pratilli p. 448 qui indicavit tantummodo; Pococke n. 27; de Vita cl. IV n. 8; Ambrosch ms. inter Kellermanniana. Garrucci Ben. p. 83 non vidit.

1564 Beneventi sub porticu S. Donati.

IMP ·

Garrucci Ben. p. 83 qui vidit.

1565 Beneventi in turri ecclesiae S. Sophiae.

IMP · · · · · NO · · · · · OITI
MC · · · · · NIAM
· · · · · VRBRIO
· · · · ·

Gualterus n. 47 (inde Garrucci Ben. p. 77). Garruccius Traiano Optimo Aug. tribuit, fortasse recte.

1568 [=1418] Beneventi prope plateam in ruinis Capitolii non multis abhinc annis effossa a quibusdam ductis spe reperiendi thesaurum VERVS. (Rom.), prope macella vetusta VERVS. (Ber.); rep. in Capitolio NIC. PACCA.

ANICI · BASSI

ANICIO · AVCHENIO · BASSO · V · C
PROCONSVLI · CAMPANIAE
VICE SACRA IVDICANDOBIAC
5 PIVNIVSTRIACICANODIO
AIANIONVMENIIA RESITV
TORI · PATRIAE · IAM · INDE
AB · ORIGINE · PATRONO · QVI
OMNIBVS · IN · COMMVNI
10 DECORI · EST · BENEVENTANA
PLEBS · · · · ·

Verusius R. f. 120, B. f. 20. Inde Nicastro 2, 195; Pacca p. 23; de Vita cl. IV n. 27 (ex eo Donat. 334, 5); Garrucci Ben. p. 95.

4. 5. 6 corrupta omisit Vita; nos ea exhibuimus ad Verusium, quem non in omnibus recte expresserunt posteriores et Garruccius quoque perperam repraesentavit. Hiatus supplere temptavit Giorgius Bull. dell' inst. 1859 p. 43 (cf. p. 92. 93) coniectura, quam nequaquam stabiliunt tradita a Verusio eo tempore ignota. Quod proposuit Garruccius: *iudicanti ob complura illustria et a novo dicata monimenta restitutori patriae verum non est, sed elementa quaedam veri continet.* — 6 RISITV traditur.

IX

1563 [=1417] basis magna. Beneventi prope S. Antonium de Padua VER. Adhuc Rampa S. Antonio.

D · a · N · N · INVICTISSI
m · i · S · THEODOSIO et
VALENTINIANO / I /
// AEMILIVS RVFINVS
5 // ECT COM PRIMI ORD
CONS CAMP STATVAM
PRESENTEM IN ABDITIS LO
CIS REPERTAM ad ORNATVM
PVBLICVM LQEO CELEBER
10 RIMO CONSTITVENDAM
CVRABIT · INSISTENTE · VL
FIRMO

p. C. 423/450

in latere:

EVRESI
FIDELIS MANEAS DEI SEMPER

Descripti et recognovi diligentissime; recognoverunt item Hirschfeld et Dressel. Verusius R. f. 119, B. f. 12 (inde de Vita cl. IV n. 10 et p. 280; ex eo Donat. 223, 1). Garrucci Bull. dell' inst. 1860 p. 33, Ben. p. 101 ex lapide, cuius exemplum ad ipsum lapidem emendavi.

1. 2. 3 // D // NN · INVICTISSIMIS | // THEODOSIO · GRA // VALENTINIANO · PERP Garrucci, qui cum recte agnovisset Theodosii et Valentiniani nomina, male cogitans de Theodosio I et Valentiniano II sua interpolatione Gratianum medium iis inseruit, cum significantur Theodosius II et Valentinianus III. — 5 aut ECT aut TCT lapis, RECT Garr. non recte. — In latere 2 IHXPAE Garr., ubi ego dubius legi FIDELIS; addit idem v. 3 CVMBENNA s, qui non est in saxo. — Verusii exemplum hoc est: . . . INVICTISSIM . . . THEODOSII . . . AVINIANO . . . DVS RVFINVS . . . ERRIMI ORD . . . STATVAM . . . IN ABDITIS LO[CIS REPERTAM AD PRIVATVM ET | PVBLICVM . . . CELEBER | RIMO CONSTITVENDAM | CVRAVIT INSISTENTE VL | FIRMO. In latere: EMRESI . . . MANEAS DEI SEMPER.

1566 [=1413] Beneventi sub quodam arcu in uno pistrino RED.

DIVO · VALERIANO
PARENTI · REI · P
PIO · FELICI · VICTORI
SEMPER · AVGVSTO
5 NAERATIVS · SCOPI
V · C · CONS · CAMP
NVMINI · EIVS · MAIESTATI Q
DEVO

Servavit Red. f. 121' n. 60 (inde Gud. 95, 3; de Vita cl. IV n. 9 cf. p. 148 ex Gudio; Donat. 447, 3 ex Vita). Orelli 1003.

Versuum divisio mea est. — 1 titulus a Campaniae consulari positus cum vel ob hanc causam divo Valeriano Gallieni filio tribui non possit, quomodo emendandus sit, non liquet, cum praesertim ipsum DIVO corruptum esse videatur; tituli enim qui sequuntur vivi imperatoris sunt. — 8 DEVOVIT traditur.

1567 [=1541] Beneventi nel muro del lato sinistra della chiesa ACC. in pariete occidentali aedis maioris VERVS.

AFINIAE · N · F
CALLISTE · C · F
N · AFINIVS · FOR
TVNATVS · PATER

Redianus f. 118' n. 28; Grut. 666, 6 a Verdero; Accursius II n. 5 (inde Mur. 1127, 4 ex schedis suis); Sim. Vallambertus apud Metellum Vat. 6039 f. 364'; Gualterus n. 75; Stephanonius f. 173; Verusius R. f. 55, B. f. 43 (inde de Vita cl. IX n. 200).

2 CALLISTAE Met. — C · E Steph. — 3 AFIDIVS Grut. — In Rediano adhaeret in fine n. 2047.

1569 [=1419] Beneventi in angulo domus de Pedicinis GVALT. trovata nel 1710 nelle fondamenta del nuovo tempio di S. Niccolò de' Padri delle scuole pie; vedesi in un muro di detto collegio NIC.

ANICI BASSI

ANICIO · AVCENIO · BASSO · V · C
PROC · CAMP · S · V · IVD
PRAESTANTISSIMO · PATRO
5 NO · Et · IN · OMNIBVS · SINGULARI
EXIMIVM · MVNVS · ET · PECV
LIARE · PRAETER · CETEROS · HO
NORES · INSIGNE · REGIO ESQVI
LINA · RECTE · FACTORVM
10 OMNIVM · MEMOR · LOCA
VIT

Duo apographa extant Gualteri n. 126 (quod exemplum redire videtur in scheda adiuncta codici Paccae B pessime expletum similiterque manu aliena adscriptum ad Verusium Rom. f. 120') et Nicastri II, 200 (quod exemplum item legitur adscriptum manu aliena ad Verusii cod. Rom. f. 121'; pendent ex Nicastro Pacca p. 23; ex Pacca de Vita cl. IV n. 28; ex Vita Pratilli cons. p. 86). Garrucci Ben. p. 96 Nicastriano exemplo

schedisque Paccanis solis usus est Gualtero neglecto.

2 AVCENIO Ver. II, AVGENIO Nic., A · CENNIO Gualt., AVCHENIO Pacc. (id est cod. B) Ver. I. — 3 CAMP · SVP · IVD Nic. Ver., CAE . . . IVD Gualt., CAMP . . . IVD Pacc. — 4 . . . TRO Gualt. Pacc., VIRO Nic. Ver. — 5 NOELINO . . . MP · IVSSI . . . SAN Gualt., NOEINOMINI EIVS SINGULARI Nic. Ver., AOENOMIN . . . VS SI . . . ARI Pacc. — 6. 7 EX · HI . . . S ET RECVAHARE Gualt., EX HIRPINASPIRE CVNARE Pacc. Ver. I. — 7 . . . TROS Gualt., ALTEROS Nic. Ver. II, PRAETERITOS Pacc. Ver. I. — 8 REGIOSQVI Nic. Pacc. Ver., REGIOSQVE Gualt. — 9 IINA Pacc. — 9. 10. 11 RECT · ET . . . CTORV . . . | OMNIVM · ME . . . RIO · CAVIT Gualt., RECTE TRACTORVM OMNIVM MEMORIO CARVIT Pacc. Verus. I.

19

XLII. AEQVVM TVTICVM (p. 122).

ad n. 1444. Refert Mazochius syll. ms. acceptam a Richardo Gagliardi, repertam dicens *alla Molinara* a. 1736, stare ibi sub cruce ante forum. — 5 SEQVNDVS litteris EQ ligatis. — In lateribus sunt patera et urceus.

XLIV. PAGVS VEIANVS (p. 133).

ad n. 1511. Edidit de Agostini apud Fiorellium *Notizie degli scavi* 1877 p. 93. Observat P. Camurium Fortunatum recenseri in tabula alimentaria n. 1455 (2, 59) dominum *fundi Lusiani et casae Popillianicae pago Mefano*; eum pagum ibi fuisse videri, ubi titulus hic inventus est, id est in praedio Sabetti extra Pagum chiliom. I a ripa dextra Tamari in loco dicto *le grotte* sparso vestigiis aetatis Romanae.

XLV. BENEVENTVM (p. 136).

Adici potuit locus Symmachi ep. 1, 3: *urbs (Beneventum) cum maxima sit, singuli eius optimales visi mihi sunt urbe maiores, amantes litterarum morumque mirabiles. Deos magna pars veneratur. Privatam pecuniam pro civitatis ornatu certatim fatigant: nam postquam terra movit, nihil paene illis reliqui factum est, sed fractae opes infractos animos reppererunt: pro se quisque operam boni civis affectat.*

ad p. 144. XXV. Professor F. Corazzini in fasciculo primo inscripto *annali del museo d' antichità e della Biblioteca Beneventana* (Beneventi 1876. 8. pp. 38; continuatio non prodiit) edidit titulos adservatos eo

tempore in lyceo Beneventano n. 1556. 1573. 1578. 1580. 1636. 1670. 1709. 1716. 1720. 1721. 1730. 1746. 1748. 1791. 1810. 1849. 1821. 1834. 1842. 1852. 1866. 1868. 1875. 1884. 1887. 1896. 1907. 1914. 1917. 1921. 1926. 1943. 1945. 1947. 1949. 1962. 1985. 1991. 1999. 2015. 2017. 2024. 2026. 2033. 2040. 2061. Libellus ad me adlatus, dum Beneventana imprimebantur, in corpore operis adhibitus est, sed remanserunt quaedam repetita inde in his additamentis.

ad n. 1567. Est etiam in cod. Senensi C. III. 27 f. 44'; item ex de Vita apud Donatum 352, 8.

ad n. 1575. Est in codice Senensi C. III. 27 f. 48 ex ipso lapide ut videtur descripta. Versus recte dividuntur. — Legitur 2 V·C] III — 3 AIOVITA — 5 seq. descriptos non habui.

ad n. 1626. Garruccius Ben. p. 116 adscripsit 'da me trascritta', syll. n. 1621 'ex Verusio p. 41'; quod adnotavi, ut caveant lectores a neglegentia hominis.

ad n. 1681. Repetivit Henzen syll. n. 6414.

ad n. 1703. Refert ex Manutio Ligorius Taur. 18.

ad n. 1720. Corazzini in ed. legit 4 MARCHI, 4 F pro FR.

ad n. 1735. Ex de Vita repetivit Donatus 352, 7.

ad n. 1802. Sub praescriptione '(Romae) trans Tiberim in aede D. Servatoris' legitur apud Manutium cod. Vat. 5237 f. 178'.

ad n. 1926. Iam in lyceo. Corazzini in ed. legit 2 PHILSIA·///S.

ad n. 1931. Columna per longitudinem secta et transversim inscripta olim Verusio visa, nuper denuo prodiit, cum aedes extruuntur prope ecclesiam S. Iohannis; iacet ibidem. Dressel descripsit sic:

in parte summa lapidis rotunda litteris maioribus, sed levius incisus et aetatis quae videntur posterioris

PIETAS MAR
TENSVM sic

D HISPANIAE · POMPONIÆ M
Q · V · AN · XXVII · M · X · D · XV
5 CONIVGI · INCONPARABILI PON
TIVS PRISCVS MARITVS B M F

Inscriptionem superiorem Verusius non refert. Apparet inde collegium Martensium suorum funerandorum curam egisse; nam etsi posterioris temporis est, hic quoque titulus sine dubio ipse ad sepulcrum pertinuit.

ad n. 1940. Nicastro apud Verusium praescribit haec 'in villa nobilium de Rendina in nurue (?) S. Felicis in magno lapide occidentem versus.'

ad n. 1983. Refert Alciatus cod. Feae f. 77 loco non adscripto.

ad n. 1987. Gruterus refert 833, 1. Accedunt Donius cod. Barb. p. 120 ex libro ant. ms.; Malvasia p. 251 ex schedis Vaticanis; Fabrett. 256, 77 ex Barberinis.

ad n. 2045. Refert item Ferrarinus cod. Paris. f. 37 sub praescriptione 'Bononiae habita a uno Hispano', legens: INFELIX FATVM PRIOR DEBVIT MATER MORI.